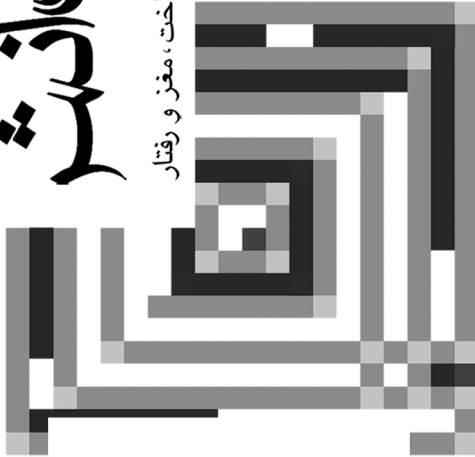

بازتاب

نشریه‌ای درباره شناخت، مغز و رفتار

دوره دوم، بهار (۱۳۸۷)، شماره ۷

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: محسن ارجمند

سر دبیر: حبیب‌الله قاسم‌زاده

زیر نظر هیئت تحریریه

مسئول اجرایی: منصوره رجب‌لو

طراحی جلد: فاطمه پاشاخانلو

مسئول هنری و صفحه‌آرا: فاطمه نویدی

مسئول فروش و اشتراک: حسین افشار

بها: ۲۵۰۰ تومان

شمارگان: ۱۱۰۰

چاپ: چاپ زیبا: کیلومتر ۱۴، جاده قدیم کرج، بلوار

گلستانک، کوچه نوری، پلاک ۱۴، تلفن: ۴-۴۴۱۹۷۱۶۳

دفتر نشریه و مرکز فروش:

تهران، بلوار کشاورز، بین خیابان

کارگر و ۱۶ آذر، پلاک ۳۲۲

تلفن: ۰۲-۸۸۹۷۷۰۰۲-۸۸۹۷۹۵۴۴

Email: baztabedanesh@yahoo.com

هیئت تحریریه

دکتر محمدرضا باطنی

زبان‌شناس

دانشگاه تهران

دکتر خسرو پارسا

جراح مغز و اعصاب

دکتر بیژن جهانگیری

فارماکولوژیست

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر احمد جلیلی

روان‌پزشک

دانشگاه علوم پزشکی تهران

حسین حسین‌خانی

نویسنده و ناشر

دکتر محمدرضا زرین‌دست

فارماکولوژیست

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر ونداد شریفی

روان‌پزشک

دانشگاه علوم پزشکی تهران

غلامحسین صدری افشار

نویسنده و مترجم

دکتر اصلاان ضرابی

روان‌پزشک

دکتر جمال عابدی

روان‌شناس

دانشگاه کالیفرنیا، دیویس

دکتر محمود عبادیان

استاد فلسفه و ادبیات

دانشگاه علامه طباطبائی

دکتر حسن عشایری

روان‌پزشک

دانشگاه علوم پزشکی ایران

دکتر رامین مجتبابی

روان‌شناس و روان‌پزشک

کالج پزشکی آلبرت اینشتاین

دکتر آذرخش مگری

روان‌پزشک

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر غلامرضا میرسپاسی

روان‌پزشک

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر عبدالرحمن نجل رحیم

نورولوژیست

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

دکتر توج نیرنوری

جراح مغز و اعصاب

دکتر رضا نیلی‌پور

زبان‌شناس

دانشگاه علوم بهزیستی و توان‌بخشی

فهرست:

- سخن سردبیر ۳
حبیب‌الله قاسم‌زاده
- پیشرفت علم عصب‌پایه (عصب‌پژوهی) اجتماعی و اهمیت آن در بهداشت روانی ۶
کاسی‌یویو و همکاران / ترجمه و تلخیص: فرزین رضاعی
- فلسفه مدرن در کالبد‌نورساینس (علم عصب‌پایه یا عصب‌پژوهی) ۱۷
عبدالرحمن نجل رحیم (رحمان نجل)
- نژاد، قومیت و درد ۲۳
محمدعلی اصغری‌مقدم، مجتبی حبیبی
- طرح سؤال‌هایی درباره علل و عوامل پیشرفت و رکود علمی ۳۰
غلام‌حسین صدری افشار
- رعایت موازین اخلاقی در مقاله‌های پژوهشی ۳۵
ترجمه و تلخیص: بیژن جهانگیری
- کودکان و اینترنت ۴۰
اکرم خمسه
- تخصّص یافتگی قشر مخ برای ادراک چهره در جریان رشد ۴۷
کاترین، ک. کادوش، مارک، اچ. جانسون / ترجمه شهرزاد دیبائیان
- نظری به ترجمه متون روان‌شناسی ۵۱
حسن حمیدپور
- چه گونه محیط بر یادگیری تأثیر می‌گذارد؟ ۶۰
بت آزر / ترجمه شهرزاد دیبائیان
- به یاد مایکل ماهونی (۲۰۰۶-۱۹۴۶) ۶۳
اوسکار گون‌سالویس، پائولو ماشادو / ترجمه حسن حمیدپور
- پرسش و پاسخ ۶۶
نورا نیوکم / ترجمه شهرزاد دیبائیان
- معرفی کتاب: شش نظریه‌ای که جهان را تغییر داد / پل استراترن ۶۹
- جلسه سوم هیأت تحریریه بازتاب دانش ۷۲
- اصلاحیه در مورد مجله شماره ۶ ۷۲

سخن سردبیر

عصب‌پایه اجتماعی یا عصب‌پژوهی اجتماعی نامیده می‌شود، بحث شده است.

مطالعه این مقاله‌ها به وضوح نشان می‌دهد که روان‌شناس امروزی باید مجهز به اطلاعات و دانش دقیق نوروساینس و علوم شناختی باشد، وگرنه در درک مطالب، دچار اشکال خواهد شد. البته این ضرورت، یک جانبه و یک سویه نیست. دانشمندان علوم زیستی و نوروبیولوژیک و کلاً دانشمندان نوروساینس نیز باید خود را با مفاهیم، مدل‌ها و نظریه‌های روان‌شناسی، و اصولاً چه‌گونگی سازگاری انسان با محیط - محیط عینی و واقعی از یک سوی، و برداشت‌ها، استنباط‌ها و مقوله‌بندی‌های ذهنی از سوی دیگر - آشنا سازند؛ وگرنه نخواهند توانست به تعریف و مرزبندی مناسبی از تعامل‌های فردی و اجتماعی دست یابند و گرهی از مشکلات انسان‌ها را باز کنند.

شاید ذکر این نکته جالب باشد که اصولاً روان‌شناسی علمی بدان‌شمندانی آغاز شد که در صدد بررسی فعالیت‌های عالی مغز بوده‌اند. در این باره، کافی است به کارهای تحقیقاتی چهره‌های مشهوری از قبیل وونت^۳، عده‌ای از ساختارگرایان^۴، ویلیام جیمز^۵، سه‌چه‌نوف^۶، پاولوف^۷، روان‌شناسان گشتالت^۸ و حتی واتسون^۹ پایه‌گذار رفتارگرایی - نظری افکنده شود. تصویری که این دانشمندان از فرایندها و فعالیت‌های روان‌شناختی مانند یادگیری، توجه،

مجله معتبر "سمت‌گیری‌های امروزی در علم روان‌شناسی"^۱ یکی از شماره‌های اخیر خود را به بحث درباره ارتباط بین نوروساینس (عصب‌پژوهی یا علم عصب‌پایه) و علم روان‌شناسی، اختصاص داده است (آوریل، ۲۰۰۸). نگاهی گذرا به این ویژه‌نامه، اهمیت سازه‌ها، روش‌ها، ابزارها و تکنیک‌های نوروساینس را در تبیین بسیاری از سازوکارهای مربوط به مفاهیم روان‌شناسی، نمایان می‌سازد. مقاله‌ها طیف وسیعی از موضوع‌های میان‌رشته‌ای مانند پردازش اطلاعات در سیستم بینایی، بازشناسی شیء، درک گفتار، توجه انتخابی، حافظه، تصمیم‌گیری، هیجان، و زبان مغز را در بر گرفته است. عنوان مقاله اول، عبارت است از: "تصویربرداری مغز و اعصاب به عنوان ابزاری جدید در کتاب‌های درسی روان‌شناسی". در این مقاله، اشاره می‌شود که امروزه کم‌تر کتاب روان‌شناسی است که در آن، از تصویربرداری‌های مغز استفاده نشده باشد. در مقاله "تصویربرداری مغز و افسردگی"، ارتباط نابهنجاری‌های کارکردی برخی از ساختارهای مغزی مانند آمیگدال و بخشی از قشر سینگولیت قدامی و قطعه جلو پیشانی خلفی - جانبی با افسردگی، مورد بحث و بررسی قرار گرفته است (این مقاله به وسیله گات‌لیب از چهره‌های مشهور آسیب‌شناسی روانی و همیلتون نوشته شده است). در این ویژه‌نامه، حتی به بازخوردها^۲ نیز پرداخته شده است. استنلی و فلیس از دانشگاه نیویورک، و مه‌زرین بناجی از دانشگاه هاروارد، مقاله‌ای نوشته‌اند تحت عنوان "پایه عصب‌شناختی بازخوردهای ضمنی (ناآشکار)". در این مقاله، ارتباط برخی از ساختارهای مغزی با آن چه علم

1. *Current Directions in Psychological Science*
2. Attitudes
3. Wundt
4. Structuralists
5. James
6. Sechenov
7. Pavlov
8. Gestalt psychologists
9. Watson